

30.09.2020

Kansliapäällikkö

218 §

Selvitys Etelä-Suomen aluehallintovirastolle pormestarin tiedotustilaisuudesta tehdystä kantelusta

HEL 2020-009067 T 03 01 02

ESAVI/12171/12020

Päätös

Kansliapäällikkö antoi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan selvityksen koskien Helsingin kaupungin 14.4.2020 järjestämästä pormestarin infotilaisuudesta tehtyä kantelua:

Helsingin kaupunki on pormestarin infotilaisuudessa toiminut hyvän hallinnon vaatimusten ja kunnan viestintää koskevien säännösten ja muun asiassa sovellettavan sääntelyn mukaisesti.

Tiedotustilaisuuden tausta ja kulku

Helsingin pormestari on 13.3.-16.9.2020 pitänyt 36 infotilaisuutta, joissa on käsitelty ajankohtaisia koronatilanteeseen liittyviä aiheita. Tilaisuudet on esitetty suorana lähetyksenä Helsinki-kanavalla osoitteessa www.helsinkikanava.fi ja ne ovat katsottavissa myös jälkikäteen. Näissä koronainfoissa kaupunkilaisille ja kaupungin työntekijöille on kerrottu ajankohtaisista epidemiaan liittyvistä asioista ja kaupungin tekemistä päätöksistä. Pormestari on lisäksi järjestänyt yhden avoimen kyselytunnin koronatilanteeseen liittyen.

Infotilaisuudessa 14.4.2020 pormestari ja HUS:n toimitusjohtaja käsitelivät somalinkielisten helsinkiläisten kohonneita tartuntalukuja. Pormestari kuvaili toimenpiteitä, joilla kaupunki on huomionnut kielivähemmistöjä epidemian hoidossa ja joita jatkossa tullaan tekemään tartuntojen rajoittamiseksi. Pormestari kuvasi myös somalinkielisen yhteisön omia toimenpiteitä tartuntojen rajoittamiseksi.

Kaupungin tehtävänä on taata kaupunkilaisten terveys ja turvallisuus myös poikkeusoloissa. Helsingin kaupunki ja HUS ovat koronatilanteen hoidossa ottaneet kielivähemmistöt huomioon tuottamalla ja jakamalla tietoa ja ohjeita suomen ja ruotsin lisäksi kymmenellä kielellä, joista yksi on somalin kieli. Kaupunki ja HUS ovat koonneet verkkosivuilleen ja kaupungin toimipisteisiin useilla kielillä esimerkiksi ohjeita lähikontaktien välttämiseen, ohjeita karanteenissa oleville sekä tietoa siitä, miten tulee toimia, jos epäilee tartuntaa. Tietoa on jaettu kouluissa ja päiväkodeissa sekä jalkautuvan nuorisotyön kautta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

30.09.2020

Kansliapäällikkö

Helsingissä tartunnan jäljityksessä on hyödynnetty kielivähemmistöjä edustavia terveydenhuollon ammattilaisia. Näin kaupunki on voinut paremmin ymmärtää tartuntojen lisääntymisen ja leviämisen syitä.

Toimenpiteistä huolimatta tartuntojen määrät erityisesti somalinkielisten keskuudessa lisääntyivät huhtikuun alussa nopeasti. Kaupungin tiedossa oli, että 1,6 prosentilla somalinkielisestä väestöstä oli todettu koronartuntuna 11.4.2020, kun keskimäärin helsinkiläisten keskuudessa vastaava luku oli 0,1 prosenttia. Ensimmäinen koronavirustartunta ilmeni 24.3.2020. Kaksi ja puoli viikkoa myöhemmin, 11.4.2020, vahvistetun koronavirustartunnan oli Helsingissä saanut jo peräti 181 somalinkielistä.

Kaupungin johto keskusteli tilanteesta HUS:n sekä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Kaupungin johtoryhmä käsitteli somalinkielisten helsinkiläisten tartuntatilannetta 14.4.2020. Johtoryhmä päätyi siihen, että asiasta tulee avoimesti viestiä.

Ennen pormestarin infotilaisuutta kaupungin viestintäjohtaja keskusteli Suomen somalialaisten liiton puheenjohtajan kanssa ja tarjosi tälle mahdollisuutta osallistua pormestarin infotilaisuuteen.

Päätös kiinnittää huomiota somalinkielisten tartuntalukuihin perustui kokonaisarvioon siitä, miten epidemian leviäminen saataisiin tehokaimmin pysäytettyä. Asian julkistamisen katsottiin olevan terveyden ja turvallisuuden takaamisen kannalta perusteltua. Tietojen julkistamista ohjasi kunnan viestintää ja tiedon jakamista koskeva sääntely.

Somalinkielisten tartunnat nousivat maaliskuun viimeisellä viikolla esille Tukholmassa. Helsingin pormestarilta kysyttiin Yle Aamun haastattelussa 28.3.2020, onko Helsingissä viitteitä vastaavasta kehityksestä. Somalinkielisten tautitilanne ei vielä tuolloin poikennut muista kieliryhmistä, minkä pormestari julkisesti totesi. Kun tilanne tämän jälkeen olennaisesti muuttui, kaupunki halusi viestinnällä myös varmistaa, että aiemmin annettu tieto tilanteesta tulisi korjatuksi.

Kaupunki aloitti 22.4.2020 viikoittaiset kokoukset koronatilanteessa aktivoituneiden neljän somalijärjestön, THL:n edustajien ja kaupungin monikulttuurista työtä tekevien tahojen kanssa. Kokouksissa pyrittiin löytämään syitä sille, miksi epidemia oli levinnyt somalinkielisten helsinkiläisten joukossa muuta väestöä nopeammin.

Tapaamisten tarkoituksena oli löytää keinoja tartuntamäärien vähentämiseksi muun muassa lisäämällä yhteistyötä monikielisessä tiedottamisessa koronaepidemiaan ja sen ehkäisyyn liittyen. Kokouksia järjestettiin toukokuun loppupuolelle saakka, jolloin tautitilanne oli rauhoittunut.

30.09.2020

Kansliapäällikkö

Kaupunki ja järjestöt jatkavat tapaamisia syksyllä, mikäli epidemiatilanne sitä edellyttää.

Hyvän hallinnon perusteet

Hallintolain 2 luvussa säädetään hyvän hallinnon perusteista. Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Kunnan viestintää koskeva sääntely

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

Julkisuuslain 3 §:n mukaan laissa säädettyjen tiedonsaantioikeuksien ja viranomaisten velvollisuuksien tarkoituksena on toteuttaa avoimuutta viranomaisten toiminnassa.

Julkisuuslain 20 §:n mukaan viranomaisen on edistettävä toimintansa avoimuutta. Viranomaisen on tiedotettava toiminnastaan ja palveluitaan sekä yksilöiden ja yhteisöjen oikeuksista ja velvollisuuksista toimialaansa liittyvissä asioissa.

Hallintosäännön määräykset

Helsingin kaupungin hallintosäännön 28 luvun 1 §:n mukaan kaupungin viestinnän tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin palveluista, päätöksenteosta ja toiminnasta. Viestintä on avointa, ajankohtaista, aktiivista ja omaaloitteista sekä tasapuolista.

Hallintosäännön 9 §:n 2 momentin mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, pormestari päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, kaupungin viestintää sekä suhde- ja tiedotustoimintaa koskevista asioista.

Yhteenveto

Helsingin kaupungin järjestämässä infotilaisuudessa 14.4.2020 on käsitelty vaikean koronavirustilanteen kehittymistä ja tilastotietoa, jolla on ollut merkitystä kaupunkilaisten terveyden kannalta. Pormestarin kielenkäyttö infotilaisuudessa on ollut asiallista ja kunnioittavaa. Kuntalain, hallintolain ja julkisuuslain viranomaisen viestintää ja tiedon jakamista koskeva sääntely on ohjannut kaupunkia julkaisemaan tiedon. Kaupun-

30.09.2020

Kansliapäällikkö

ki ei ole toiminut yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisesti antamalla tietoja somalinkielisten tartuntaluvuista.

Kaupunki on toiminut infotilaisuudessa 14.4.2020 hyvän hallinnon vaatimusten ja kunnan viestintää koskevien säännösten ja muun asiassa sovellettavan sääntelyn mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 29.7.2020 saapuneella kirjeellä pyytänyt Helsingin kaupungilta selvitystä koskien kaupungin 14.4.2020 järjestämästä pormestarin infotilaisuudesta tehtyä kantelua. Aluehallintovirastolle 19.4.2020 saapuneessa kantelussa pyydetään selvittämään, noudattivatko Helsingin kaupunki ja HUS infotilaisuuden osalta lakia, hyvän hallinnon vaatimuksia ja menettelivätkö ne muutoin asianmukaisesti.

Aluehallintovirasto voi kuntalain 10 §:n 2 momentin nojalla tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaan. Kaupungilta pyydetyn selvityksen määräaika on 30.9.2020.

Aluehallintovirasto on pyytänyt kaupunkia varaamaan kantelukirjoituksessa mainitulle pormestarille tilaisuuden halutessaan antaa oman lausuntonsa kantelussa esitetyn johdosta. Pormestari on ilmoittanut, ettei hän anna erillistä lausuntoa asiassa.

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Selvityspyyntö 21.7.2020
- 2 Selvityspyyntö 21.7.2020 liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

30.09.2020

Kansliapäällikkö

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 218 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

30.09.2020

Kansliapäällikkö

Sami Sarvilinna
kansliapäällikkö

Juha Summanen
hallintojohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 30.09.2020.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566